

MISSATGE DEL SANT PARE

per a la Quaresma de 2021

«Ara pugem a Jerusalem...» (Mt 20,18).

Quaresma: un temps per a renovar la fe, l'esperança i la caritat.

Estimats germans i germanes,

Quan Jesús anuncia als seus deixebles la seva passió, mort i resurrecció, per a complir amb la voluntat del Pare, els revela el sentit profund de la seva missió i els exhorta a associar-s'hi, per a la salvació del món.

Recorrent el camí quaresmal, que ens conduirà a les celebracions pasquals, recordem Aquell que «s'abaixà i es féu obedient fins a la mort, i una mort de creu» (Fl 2,8). En aquest temps de conversió renovem *la nostra fe*, saciem la nostra set amb l'«*aigua viva*» de l'esperança i rebem amb el cor obert l'amor de Déu que ens converteix en germans i germanes en Crist. La nit de Pasqua renovarem les promeses del nostre Baptisme, per a renéixer com a homes i dones nous, gràcies a l'obra de l'Esperit Sant. No obstant, l'itinerari de la Quaresma, igual que tot el camí cristià, ja es troba sota la llum de la Resurrecció, que anima els sentiments, les actituds i les decisions de qui desitja seguir Crist.

El dejuni, la pregària i l'almoïna, tal com els presenta Jesús en la seva predicació (cf. Mt 6,1-18), són les condicions i l'expressió de la nostra conversió. La via de la pobresa i de la privació (*el dejuni*), la mirada i els gestos d'amor vers l'home ferit (*l'almoïna*) i el diàleg filial amb el Pare (*la pregària*) ens permeten encarnar una fe sincera, una esperança viva i una caritat operant.

1. La fe ens crida a acollir la Veritat i a ser testimonis, davant Déu i davant els nostres germans i germanes

En aquest temps de Quaresma, acollir i viure la Veritat que es va manifestar en Crist significa abans que res deixar-se prendre per la Paraula de Déu, que l'Església ens transmet de generació en generació. Aquesta Veritat no és una construcció de l'intel·lecte, destinada a unes poques ments escollides, superiors o il·lustres, sinó que és un missatge que rebem i podem comprendre gràcies a la intel·ligència del cor, obert a la grandesa de Déu que ens estima abans que nosaltres mateixos en siguem conscients. Aquesta Veritat és Crist mateix que, assumint plenament la nostra humanitat, es va fer Camí —exigent però obert a tots— que duu a la plenitud de la Vida.

El dejuni viscut com a experiència de privació, per als qui el viuen amb senzillesa de cor porta a descobrir de nou el do de Déu i a comprendre la nostra realitat de criatures que, a la seva imatge i semblança, troben en Ell el seu compliment. Fent l'experiència d'una pobresa acceptada, qui dejuna es fa pobre amb els pobres i "acumula" la riquesa de l'amor rebut i compartit. Entès i posat així en pràctica, el dejuni contribueix a estimar Déu i el

proïsome en tant que, com ens ensenya sant Tomàs d'Aquino, l'amor és un moviment que centra l'atenció en l'altre considerant-lo com un mateix (cf. Carta enc. *Fratelli tutti*, 93).

La Quaresma és un temps per a creure, és a dir, per a rebre Déu a la nostra vida i permetre-li "fer estada" en nosaltres (cf. Jn 14,23). Dejunar significa alliberar la nostra existència de tot el que ens fa nosa, fins i tot de la saturació d'informacions —veritables o falses— i productes de consum, per tal d'obrir les portes del nostre cor a Aquell que ve a nosaltres pobre de tot, però «ple de gràcia i de veritat» (Jn 1,14): el Fill de Déu Salvador.

2. L'esperança com a "aigua viva" que ens permet continuar el nostre camí

La samaritana, a qui Jesús demana que li doni beure al costat del pou, no comprèn bé quan Ell li diu que podria oferir-li «aigua viva» (Jn 4,10). Al principi, naturalment, ella pensa en l'aigua material, mentre que Jesús es refereix a l'Esperit Sant, aquell que Ell donarà en abundància en el Misteri pasqual i que infon en nosaltres l'esperança que no defrauda. A l'anunciar la seva passió i mort Jesús ja anuncia l'esperança, quan diu: «l el tercer dia ressuscitarà» (Mt 20,19). Jesús ens parla del futur que la misericòrdia del Pare ha obert de bat a bat. Esperar amb Ell i gràcies a Ell vol dir creure que la història no acaba amb els nostres errors, les nostres violències i injustícies, ni amb el pecat que crucifica l'Amor. Significa saciar-nos del perdó del Pare en el seu Cor obert.

En l'actual context de preocupació en el que vivim i en el que tot sembla fràgil i incert, parlar d'esperança podria semblar una provocació. El temps de Quaresma està fet per a esperar, per a tornar a dirigir la mirada a la paciència de Déu, que continua tenint cura de la seva Creació, mentre que nosaltres sovint la maltractem (cf. Carta enc. *Laudato si'*, 32-33; 43-44). És esperança en la reconciliació, a la qual sant Pau ens exhorta amb passió: «Reconcilieu-vos amb Déu» (2 Co 5,20). En rebre el perdó, en el Sagrament que es troba en el cor del nostre procés de conversió, també nosaltres ens convertim en difusors del perdó: en haver-lo acollit nosaltres, podem oferir-lo, essent capaços de viure un diàleg atent i adoptant un comportament que conforti a qui es troba ferit. El perdó de Déu, també mitjançant les nostres paraules i gestos, permet viure una Pasqua de fraternitat.

A la Quaresma, estem més atents a «dir paraules d'alè, que reconforten, que enforteixen, que consolen, que estimulen», en lloc de «paraules que humilien, que entristeixen, que irriren, que menyspreen» (Carta enc. *Fratelli tutti* [FT], 223). A vegades, per a donar esperança, n'hi ha prou amb ser «una persona amable, que deixa de banda les seves ansietats i urgències per prestar atenció, per regalar un somriure, per dir una paraula que estimuli, per possibilitar un espai d'escolta enmig de tanta indiferència» (ibíd., 224).

En el recolliment i el silenci de la pregària, se'ns dona l'esperança com a inspiració i llum interior, que il·lumina els desafiaments i les decisions de la nostra missió: per això és fonamental recollir-se en la pregària (cf. Mt 6,6) i trobar, en la intimitat, el Pare de la tendresa.

Viure una Quaresma amb esperança significa sentir que, en Jesucrist, som testimonis del temps nou, en el qual Déu "fa que tot sigui nou"(cf. Ap 21,1-6). Significa rebre l'esperança de Crist que lliura la seva vida a la creu i que Déu ressuscita el tercer dia, "sempre a punt per a donar una resposta a tothom qui us demani raó de la vostra esperança"(cf. 1Pe 3,15).

3. La caritat, viscuda seguint les petjades de Crist, mostrant atenció i compassió per cada persona, és l'expressió més alta de la nostra fe i de la nostra esperança.

La caritat s'alegra de veure que l'altre creix. Per aquest motiu, pateix quan l'altre està angoixat: sol, malalt, sense llar, menyspreat, en situació de necessitat... La caritat és l'impuls del cor que ens fa sortir de nosaltres mateixos i que suscita el vincle de la cooperació i de la comunió.

«A partir de l'“amor social” és possible avançar cap a una civilització de l'amor a la qual tots puguem sentir-nos convocats. La caritat, amb el seu dinamisme universal, pot construir un món nou, perquè no és un sentiment estèril, sinó la millor manera d'aconseguir camins eficaços de desenvolupament per a tothom» (FT, 183).

La caritat és un do que dona sentit a la nostra vida, gràcies al qual considerem a qui es veu privat del més necessari com un membre de la nostra família, amic, germà. El poc que tenim, si ho compartim amb amor, no s'acaba mai, sinó que es transforma en una reserva de vida i de felicitat. Així va succeir amb la farina i l'oli de la viuda de Sarepta, que va donar pa al profeta Elies (cf. 1Re 17,7-16); i amb els pans que Jesús va beneir, va partir i va donar als deixebles perquè els distribuïssin entre la gent (cf. Mc 6,30-44). Així s'esdevé amb la nostra almoïna, ja sigui gran o petita, si la donem amb joia i senzillesa.

Viure una Quaresma de caritat vol dir tenir cura dels qui es troben en condicions de patiment, abandonament o angoixa a causa de la pandèmia de COVID-19. En un context tan incert sobre el futur, recordem la paraula que Déu adreça al seu Servent: «No tinguis por, que jo t'allibero» (Is 43,1), oferim amb la nostra caritat una paraula de confiança, perquè l'altre senti que Déu l'estima com a un fill.

«Només amb una mirada l'horitzó de la qual estigui transformat per la caritat, que el mena a percebre la dignitat de l'altre, els pobres són descoberts i valorats en la seva immensa dignitat, respectats en el seu estil propi i en la seva cultura i, per tant, veritablement integrats en la societat» (FT, 187).

Benvolguts germans i germanes: cada etapa de la vida és un temps per a creure, esperar i estimar. Aquesta crida a viure la Quaresma com a camí de conversió i pregària, i per a compartir els nostres béns, ens ajuda a reconsiderar, en la nostra memòria comunitària i personal, la fe que ve de Crist viu, l'esperança animada per l'alè de l'Esperit i l'amor, la font inesgotable del qual és el cor misericordiós del Pare.

Que Maria, Mare del Salvador, fidel al peu de la creu i en el cor de l'Església, ens sostingui amb la seva presència sol·lícita, i que la benedicció de Crist ressuscitat ens acompanyi en el camí vers la llum pasqual.

Roma, Sant Joan del Laterà, 11 de novembre de 2020, memòria de sant Martí de Tours.

Francesc